

ПО ПЪТЯ НА ЕЛЕКТРОННОТО ОБУЧЕНИЕ

Илия Крумов Динев, Надка Костадинова Динева
Първо ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, Гоце Делчев

THROUGH E-LEARNING

Ilia Krumov Dinev, Nadka Kostadinova Dineva
First Primary School „St. Cyril and St. Methodius“, Gotse Delchev

Abstract: E-learning refers to the e-learning process and includes: web-based learning, virtual classroom articles and digital collaboration. The advantage of communication between teachers and students via electronic media is the accessible variety of online resources that give engagement and conscious perception of the learning material.

Keywords: e-learning, distance education, online tools, online resources

От класната стая към онлайн обучението.

„Дистанционното обучение е смъртта на образованието“ пише Нучио Ордин, италиански философ и писател. Преподава италианска литература в университета в Калабрия (Rende). Гостуващ професор в университети във Франция, Великобритания, Германия и САЩ¹. Този материал, посветен на дистанционното обучение провокира статията ни „По пътя на електронното обучение“. „Силните“ думи на професора са достоверни, отнасяйки се до процеса на социализация в образованието, защото чрез него оценихме това, което сме приемали за даденост – уют на училището, приятелствата в него и директния контакт.

Но трябва да признаем, че онлайн обучението е началото на новото образование не само в България, но и в целия свят. Процес, който доведе до революция в обучението. Като част от този процес, решихме да представим нашия четиримесечен опит в електронното обучение и по-специално инструментите, с които обучавахме учениците в часовете по английски език на г-жа Динева и учениците от четвърта целодневна група на г-н Динев в Първо основно училище „Св. св. Кирил и Методий“, град Гоце Делчев.

Дългогодишната ни практика като учители ни дава основание да се съгласим с думите на професор Ордин, че: „Учениците не са съдове, които трябва да бъдат изпълнени със знания. Те са хора, които трябва да общуват с учител. Чрез компютърен екран знанията не могат нито да се предават, нито да се възприемат като реални“. Да, контактът с учениците в класната стая е единственото нещо, което придава истински смисъл на образованието и живота на учениците и учителя. Чрез реалната класна стая и директната комуникация, учителите обучават възпитават учениците. В училището са важни истинските отношения, които предават съдържанието в процеса на образованието.

Защото, както Ордин пише, „Как да преподавам без ритуали, които от десетилетия са животът и радостта на работата ми? Как мога да прочета класическа литература, без да гледам в очите на моите ученици, без да мога да видя на лицата им израз на неодобрение или съпричастност? Без ученици и учители училищата ще станат пространства, лишени от дъха на живота! Някоя цифрова платформа не може да промени живота на ученика. Само добър учител може да го направи!“

Учениците не са резервоари, които трябва да бъдат запълнени с концепции. Това са хора, които по-добно на учителите се нуждаят от диалог, комуникация и житейски опит, от съвместно обучение. В тези месеци на карантина ние повече от всякога осъзнаваме, че отношенията между хората – не виртуални, а реални – все повече се превръщат в комфорт. Както Антоан дьо Сент-Екзюпери прогнозира: „Единственият лукс, който познавам, е луксът на човешката комуникация“.

Първо ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ е иновативно училище, свикнало да търси предизвикателства и да ги преодолява. Но това предизвикателство бе трудно преодолимо за цялото общество заради липсата на реални контакти.

Началото на онлайн обучението постави на изпитание цялата образователна система и разбира се нашето училище. Благодарение на решителните и навременни действия на ръководството на училище-

то и учителите в училището ни, образователният процес бе пренесен във виртуалното пространство и от самото начало отговори на всички изисквания на МОН. Електронната платформа, която използвахме е Microsoft Teams, защото е лесна за употреба и комбинира всички останали инструменти, които са в Office 365. Това бе отговорна и стресова задача, най-вече заради неизвестността и несигурността, които представяха дигиталните платформи. Прилагахме на практика основни инструменти за първи път. Трябваше да подготвим учениците за дистанционното общуване и да създадем атмосфера на спокойствие в една извънредна ситуация.

Използвахме разнообразни образователни ресурси, отговарящи на очакванията за интересно и интерактивно обучение в електронна среда. Реализирахме редица добри практики. Основната ни цел бе да използваме разнообразни ресурси, чрез които учениците да преодолеят изолацията и участвайки в съвместни дейности да усвоят новите знания с лекота и интерес.

Ресурси за онлайн обучение

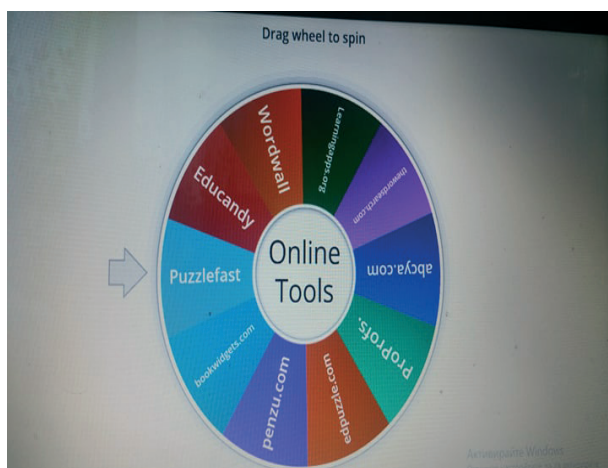
За щастие, днес богатството от онлайн инструменти могат да допълнят способността да представяме нова информация на учениците, като същевременно използваме различни възможности за обучение и социализация. Онлайн инструментите превръщат преподаването в ефективен, а обучението в ползотворен и мотивиращ учениците процес. Интерактивното обучение е интересно, внася разнообразие, спомага за пробуждане на положителните емоции у ученика.

За нас като учители е важно да насочим учениците си да организират усвояването и затвърждаването на новите знания по най-достъпния начин. Често се случва те да се чувстват претоварени от количеството учебен материал. Учителят има ролята на организатор в обучението, той не поднася информацията, а подбужда учениците към мислене. При подбора на онлайн инструментите в обучението те трябва да са свързани с учебното съдържание, да са логически обосновани и подредени. Целта им е, не само да разнообразяват обучението, а и да подпомагат процеса на разбиране и усвояване.

Флаш картите предоставят бърз ресурс учениците да усвоят дадена тема, развивайки паметта си. Те са полезен и забавен инструмент за изучаване на езици и ключови понятия, дати, факти, формули, думи, цитати и други. Създавайки собствени или използвайки готови флаш карти учениците преговаряха и обобщаваха усвоения материал. Часовете по английски език и извънкласни занимания са благоприятна среда за създаване и използване на флаш карти, както за усвояване на учебното съдържание, така и за неговото затвърждаване. Учениците се запознаха с различни платформи, които използваха с лекота и интерес – Quizlet; Quizizz; GoConqr.

Padlet е любим софтуер на учениците, защото споделянето на връзки позволява бързо сътрудничество, универсален е и приобщаващ инструмент. Разрешава използването му на 29 езика. Забавен е и работи по начина, по който използваме и умът ни – с поглед, звук и допир. Добавянето на публикации се извършва с едно щракване, копиране и поставяне. Промените се запазват автоматично. Учениците с лекота публикуваха изображения, документи, видеоклипове, музика и файлове. Вграждаха съдържание от всяка точка на интернет мрежата, включително от YouTube, Instagram, Facebook и още познати приложения.

„Word search maker“ са образователни инструменти, които предоставят различни теми и предмети и по увлекателен начин позволяват развитието на уменията на учениците. Разнообразието от шаблони и съдържание превърна Learningapps и Wordwall в любими занимания за упражнение и игри.

Фигура 1. Онлайн ресурси

PowerToon предоставя голям избор от фон, кадри, шаблони, герои, музика за създаване на видеа и презентации. Видеоклиповете и анимациите, създадени с този инструмент са забавни и ангажиращи емоциите на участниците. Чрез това приложение пресътворихме във видео любимите моменти от присъствието обучение в училище.

Book Creator е лесен инструмент за създаване на дигитални книги. Чрез комбиниране на текст, изображение, аудио и видео се създават ангажиращи интерактивни истории, дигитални портфолия, проучвания, инструкции за употреба, стихосбирки, комикси. Дигиталните книги са най-интересния начин за преговор на учебното съдържание. Чрез тях създадохме креативни истории за занимания през лятната ваканция.

Инструменти за оценка.

„Да направим ученето страхотно“ е мотото на платформата Kahoot. Повече от 6 милиона преподаватели и стотици милиони учащи се, сред които и нашите ученици, използват Kahoot! Това е глобална образователна общност и платформа на знанието, фокусирана върху проверено съдържание. Това е място, където преподавателите споделят учебния си материал и се присъединяват към общностите въз основа на учебните предмети, учебната програма и интересите си. Свързване на глобалната образователна общност, осигуряване на висококачествено, проверено съдържание и гарантиране, че всеки ученик получава достъп до страхотно обучение в училище и у дома – това е визията на Kahoot!

Sli.do предлага страхотен и прост начин да ангажираме учениците по време на онлайн събранията. Позволява обратна връзка и онлайн гласуване в реално време. Добавянето на Sli.do като раздел в екипите на Microsoft позволява на участниците да изпращат въпроси, да споделят идеи или да гласуват в анкети директно от всеки канал.

Обратна връзка чрез платформата www.mentimeter.com е друг инструмент, чрез който се създават интерактивни презентации. За да бъде създадено забавно и ангажиращо представяне чрез този ресурс се добавят въпроси, анкети, викторини, слайдове, изображения. Участниците използват своите смартфони, за да се свържат с презентацията и да отговорят на въпросите. Техните отговори се визуализират в реално време и така се създава забавно и интерактивно преживяване за учениците. Това е полезен инструмент за учителите, защото резултатите се споделят и експортират за допълнителен анализ и дори се позволява сравняване на данни във времето, за да измери напредъка на участниците.

Фигура 2. Онлайн инструменти за проверка на знанията

Добри практики в Интердисциплинарен урок по английски език и занимание по интереси в ЦОУД IV клас.

Цел на урока: Интегрирано упражнение на лексиката, граматиката и комуникативните фрази, свързани с темата „Моят дом“

Задачи:

Образователни:

- използване на онлайн инструменти в часовете за занимания по интереси;
- комплексно развитие на основни умения в обучението по английски език: слушане, четене, говорене, писане в контекста на конкретното учебно съдържание;
- практическа употреба на граматическата структура There is / There are;

- използване на предлозите за място: in, on, under, behind, in front of, next to;
- приложение на лексика от темите “Rooms, parts of a house and fittings”
- стимулиране развиването на комуникативните способности - описание на обзавеждането в дома и местоположението му; отправяне и отговаряне на молба;
- развиване на дигитални компетентности.

Възпитателни:

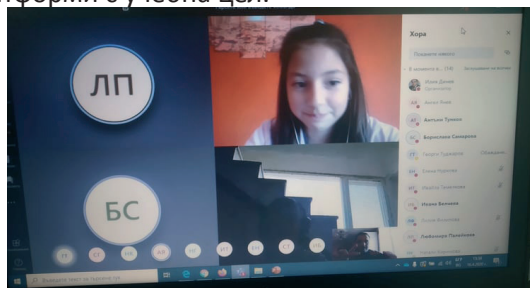
- стимулиране на любознателност у учениците, креативност, гъвкавост и творчество;
- изграждане на необходимите качества за извършване на целенасочена дейност в определена област: организираност, активно отношение към предмета на дейността, последователност.

Описание на хода на урока:

Акцент	Метод	Задачи
1. Представяне описание на стая “My room”	Презентация Изпълнение на предварително поставена задача	Описание на обзавеждане “My room”
2. Любим предмет в моя дом	Провокация – мозъчна атака	Създаване на “Word cloud” в дигиталната платформа sli.do
3. Практическа употреба на граматическата структура There is / There are	Упражнение Наблюдение Интерактивна учебна игра	Интерактивен преговор чрез използване на приложение за Web 2.0 LearningApps.org
4. Употреба на предлози за място	Упражнение Мултимедийно изображение	Приложение на лексиката “Rooms, parts of a house and fittings” и предлозите за място.
5. Използване на неопределителните местоимения	Упражнение Интерактивна учебна игра	Упражнение на неопределителните местоимения „some/any/но“ чрез игра в платформата за обучение Kahoot.
6. Използване на лексиката “Rooms, parts of a house and fittings”	Упражнение Мултимедийно изображение	Разпределяне на думите по категории.
7. Стимулиране развиването на комуникативните способности	Диалог Упражнение	Отправяне и отговаряне на молба; диалог.
8. Обобщение	Интерактивен – провокиращ осъзнаване на извършеното в урока.	Обратна връзка чрез платформата www.mentimeter.com

Компетентности като очаквани резултати:

- учениците използват лексика, граматика и комуникативни фрази, свързани с темата;
- могат да описват обзавеждането в дома си и местоположението му;
- умеят да отправят и отговарят на молба;
- определят количеството храна;
- знаят и използват граматически структури, свързани с темата на урока “My home. My room. Fruit, vegetables, food”;
- използват дигитални платформи с учебна цел.

Фигура 3. Онлайн урок в платформата Тиймос

Заклучение

Въпреки трудностите, резултатите са обнадеждаващи. Задължението бе твърде високо – да се запази учебната година и да се оползотвори времето, прекарано в изолация. Бяхме и сме не само свидетели, но и двигатели на процеси, неосъществявани досега в България. Човечеството помни, че понякога е нужна критична ситуация, като настоящата, която да даде тласък на започнати процеси. Електронното обучение крие голям потенциал и до голяма степен е застъпено в нашето ежедневие – с употребата на Интернет и информационни и телекомуникационни средства. Но-най-важното е, че в отдалеченото мрежово обучение намерихме и много дигитални инструменти за улесняването на преподаването в стандартни условия. Открихме разнообразни дигитални инструменти, които превърнаха онлайн часовете в занимателни, мотивиращи и лесно достъпни за усвояване на учебното съдържание. Онлайн инструментите позволяват използването на достъпни и изпълними упражнения, за да се поддържа интереса на учениците. Електронните ресурси със своята креативност са предпоставка за възприемане, разбиране и осъзнаване на учебното съдържание. Чрез тях учениците демонстрират на практика усвоения учебен материал, бързо и лесно проверяват нивото на достигнатите знания и умения, сътрудничат си и се забавляват.

И двете обучения имат и добри и слаби страни. Статистиката показва, че учениците бяха затрупани с много повече уроци, домашни работи и материали за изработване, отколкото в реалната училищна среда. Констатира и голяма натовареност както за учениците, така и за учителите. Като негативи, разбира се са проблеми от технически характер – лоша интернет връзка, недостиг на устройства. Има трудности и от социален характер и най-вече липсата на реално общуване и естествени отношения. Позитивите са изключително бързата организация на учителите към преминаване в режим на електронно обучение, както и бързото им адаптиране в използването на каналите за връзка с учениците, оптимизирането на методите и споделяните ресурси, така че и за учениците и учителите процесът на образование, възпитание и социализация да е ефективен.

„Смъртта на образованието“ се отлага, защото упоритостта и постоянството, професионализма на учителите да търсят бързи решения на възникващи неблагоприятни ситуации е несломима. Постиженията и достигнатите положителни тенденции в обучението от разстояние обогатиха и развиха образованието, надградиха го с нов живот за нови реализации.

А по пътят на електронното обучение всеки един от нас откри, че може онлайн класът да бъде динамичен, интерактивен и приятен!

(Endnotes)

1. https://un-sci.com/ru/2020/06/12/d_istanczionnoe-obuchenie-eto-smert-obrazovaniya-italyanskij-professor/?fbclid=IwAR2guDs480dMseGS6BhBel7ddCiVaaALmcapm_OPluyJRVYNjC-QL6jzWU – Distantcionnoe obuchenie — eto smerty obrazovania — italyanskiy professor, nauka I zhizny